

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 sierpnia 2019 r.

ZP-NKWR.431.4.8.2019.MM

Pani
Renata Surma
Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 23 i 24 maja 2019 roku na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Małgorzata Mazur – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu i Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta i Gminy w Bystrzycy Kłodzkiej w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 maja 2018 roku do dnia 23 maja 2019 roku funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”), pełniła Pani Jolanta Płazińska, obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej (zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”), natomiast osobą odpowiedzialną za wykonanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością, której przyczyną

było niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co mogło skutkować zmniejszeniem efektywności działań podejmowanych przez Gminę Bystrzyca Kłodzka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem dla tej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Panią w dniu 15 lipca 2019 roku. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziły, że obowiązki gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zostały zrealizowane w zakresie podjęcia przez Radę Miejską w Bystrzycy Kłodzkiej uchwały nr V/42/2019 z dnia 28 lutego 2019 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bystrzyca Kłodzka na lata 2019 – 2025 (zwana dalej „Strategią”). Pomimo iż poprzedni dokument, tj. uchwała Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej nr XLI/260/2005 z dnia 13 maja 2005 roku w sprawie przyjęcia Strategii Integracji Społecznej dla Bystrzycy Kłodzkiej gminy miejsko – wiejskiej na lata 2005 – 2020, obowiązujący w okresie objętym kontrolą w miesiącach od maja 2018 do lutego 2019, nie zawierał w swojej treści obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, odstępuje się od wydania zalecenia z uwagi na aktualnie obowiązującą Strategię, do którego to dokumentu nie wnosi się zastrzeżeń.

Gmina realizowała ustawowe zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie także poprzez podjęcie uchwały nr XXII/194/ z dnia 24 marca 2016 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020. Powyższy Program nie uwzględniał harmonogramów realizacji poszczególnych zadań wraz z określeniem szczegółowych terminów ich wykonania – realizację większości zaplanowanych zadań przewidziano na okres trwania Programu, tj. lata 2016 – 2020. W przedłożonym sprawozdaniu za rok 2018 z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie nie odniesiono się do wszystkich wskaźników realizowanych zadań. Przy tworzeniu Programu na kolejne lata należy uwzględnić pominięte kwestie, a także na bieżąco realizować i dokumentować określone w nim zadania.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Bystrzyca Kłodzka obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej nr IX/120/11 z dnia 15 kwietnia 2011 roku w sprawie powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem nr 0050.358.2011 Burmistrza Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 06 września 2011 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie wskazano skład osobowy Zespołu. Powołano do niego, na podstawie uprzednio zawartych porozumień o współpracy, przedstawicieli jednostek wskazanych w art. 9a ust. 3 pkt 1 – 6 i ust. 4 ustawy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na podstawie przedłożonych protokołów stwierdzono, że Zespół realizował i dokumentował zadania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i ust. 2 ustawy. W oparciu o dołączone listy obecności ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, większość członków Zespołu regularnie uczestniczyła w jego posiedzeniach, co jest zgodne z art. 9a ust. 13 ustawy. Kwestię dwóch członków ZI (przedstawicieli Sądu Rejonowego w Kłodzku), którzy naprzemiennie brali udział w posiedzeniach, Przewodniczący Zespołu zobowiązał się uregulować. W opinii organu nadzoru i kontroli, zachowano ciągłość pracy ww. członków ZI, a ich naprzemienna obecność na posiedzeniach nie miała wpływu na efektywność pracy Zespołu. W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) zwanego dalej „rozporządzeniem”, stwierdzono że zamknięcie procedur we wszystkich badanych sprawach było zgodne z § 18 pkt. 1 rozporządzenia, jednak o zakończeniu procedury powiadamiano członków grup roboczych zamiast przedstawicieli podmiotów w niej uczestniczących, co w myśl § 18 pkt. 3 stanowi nieprawidłowość.

Na podstawie oświadczenia złożonego do akt kontroli przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Bystrzycy Kłodzkiej stwierdzono, że w gminie realizowano zadania wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy. Osoby dotknięte przemocą domową mogły korzystać z nieodpłatnego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczonego w formie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej. W ramach Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej mieszczącego się w Urzędzie Miasta i Gminy w Bystrzycy Kłodzkiej udzielano porad prawnych. W Punkcie Konsultacyjnym do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywały się dyżury terapeuty uzależnień, psychologów oraz specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Również

w szkołach z terenu gminy, poradnictwo skierowane do uczniów i ich rodziców świadczyli psycholodzy i pedagodzy szkolni. Niezbędnych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej udzielała także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podczas spotkań z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin. Członkowie grup roboczych, w trakcie spotkań z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy, motywowali do korzystania z porad specjalistów, przekazując pisemną informację o miejscu i zakresie otrzymania pomocy. Ponadto, informacje o dostępnych formach pomocy znajdowały się na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej oraz w opracowanych przez Ośrodek ulotkach informacyjnych, które przekazano do wszystkich instytucji gminnych pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek zamieszczał na tablicy informacyjnej oraz na stronie internetowej opsbystrzyca.pl numer Ogólnopolskiego Telefonu Kryzysowego „Niebieska Linia”, a także informacje o działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową skierowane były przede wszystkim do dzieci i realizowane w szkołach z terenu gminy. Uczniowie wzięli udział w Programie „Stop przemocy”, którego celem było zapobieganie i niwelowanie zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz zjawiska niedostosowania społecznego. Do ww. programu zaangażowano także rodziców uczniów oraz środowisko lokalne. Ponadto, w gminnych szkołach podstawowych przeprowadzono konkursy plastyczne o tematyce przemocy (w tym w ramach kampanii „Rodzina bez przemocy”). Szkoły przystąpiły też do międzynarodowej kampanii „16 dni przeciw przemocy wobec kobiet”. Wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową polegało na współpracy rodzin z asystentem rodziny – w ocenie organu nadzoru i kontroli, w kolejnych latach należy rozszerzyć zakres tych działań (na przykład o zajęcia warsztatowe, czy edukacyjne), celem wzbogacenia oferty wsparcia udzielanego mieszkańcom gminy.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, prowadzone postępowanie wykazało, iż w okresie objętym kontrolą gmina nie zapewniała schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Nie posiadała na swoim terenie ośrodka wsparcia, ani nie zawarła porozumienia w tym zakresie z innymi podmiotami. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej współpracuje w tym obszarze ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Wałbrzychu przy ul. Ogrodowej 2A. Z oświadczenia Przewodniczącego ZI wynika, iż w okresie objętym kontrolą nie było potrzeby udzielenia schronienia żadnej z rodzin. Jeżeli, w wyniku zaistnienia przemocy domowej, zachodzi potrzeba natychmiastowego umieszczenia rodziny

poza miejscem zamieszkania, Gmina Bystrzyca Kłodzka wykorzystuje miejsca noclegowe w gospodarstwie agroturystycznym na terenie gminy, jednak nie posiada stosownych procedur postępowania w tego typu przypadkach. Aby w pełni realizować ustawowe zadanie wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, Gmina Bystrzyca Kłodzka powinna dołożyć wszelkich starań, aby formalnie uregulować zasady postępowania w przypadku wystąpienia potrzeby zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Tego rodzaju działania powinny również znaleźć odzwierciedlenie w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Gminy Bystrzyca Kłodzka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- 1) Procedura „Niebieskie Karty” nie była przestrzegana w zakresie jej prawidłowego zakańczania.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Przestrzegać procedurę „Niebieskie Karty” poprzez powiadamianie podmiotów w niej uczestniczących o jej zakończeniu.

Podstawa prawna: § 18 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Słupa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **30 września 2019 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

